

1. World Health Organization. (1948). Preamble to the Constitution of the World Health Organization as adopted by the International Health Conference, New York, 19 June – 22 July 1946; signed on 22 July 1946 by the representatives of 61 States (Official Records of the World Health Organization, No. 2, P. 100.

2. Berzina AB, Rozsokha SS, Makhmurova-Dyshliuk OP, Pletenetska AO. Protection of personal medical data in the context of GDPR implementation. Pol Merkur Lekarski. 2026;54(1):66-72. doi: 10.36740/Merkur202601110.

2. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 № 2801-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12/card2#Card>

УДК 347.78

Карпунець В.Д., аспірант,
Коваль О.М., науковий керівник, к.ю.н., доц.
Київський національний університет
технологій та дизайну

УРОКИ КОМІСІЇ CONTU ДЛЯ РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УКРАЇНІ: ВІД ДОКТРИНАЛЬНИХ ПОМИЛОК ДО МОДЕЛІ SUI GENERIS

Сучасна криза регулювання генеративного штучного інтелекту (ШІ) є прямим наслідком доктринальних помилок 1970-х років. Національна комісія США CONTU (1974–1978) кваліфікувала програмне забезпечення як «літературні твори», ігноруючи його утилітарну природу [1, с. 2]. Ця «літературна фікція» сьогодні повторюється при спробах поширити авторське право на ШІ-генерації, спричиняючи кризу оригінальності та деформацію поняття авторства.

Перша ключова помилка CONTU – ототожнення функціонального алгоритму з творчим текстом. Комісія рекомендувала включити комп'ютерні програми до сфери авторського права як найшвидший спосіб захисту [1, с. 18–19]. П. Самуельсон та Г. Кон Діас довели, що таке рішення створило монополію на функціональність замість охорони ідеї та вираження [2, с. 665; 3, с. 753].

Друга помилка – ігнорування антропоцентризму. Суд США у справі *Thaler v. Perlmutter* (2025) чітко заявив: «authorship» означає лише людину [4, с. 3]. USCO у звіті 2025 р. підтверджує: вимога людського творчого внеску залишається незмінною, попри швидкий розвиток технологій [5, с. 108]. Філософська основа (Локк: «змішування праці»; Гегель: прояв особистості) виключає чисто алгоритмічні результати.

Третя проблема – порівняння юрисдикцій. США покладається на fair use, ЄС – на TDM-винятки Директиви 2019/790. Україна обрала інноваційний шлях: ст. 33 Закону «Про авторське право і суміжні права» (2022) запровадила режим sui generis для неоригінальних об'єктів, згенерованих комп'ютерною

програмою [6; 7, с. 360]. Це чітко розмежовує людську творчість і технічну генерацію, захищає інвестиції без розмивання авторства.

Висновки. Уроки CONTU свідчать: застосування літературної моделі до утилітарних об'єктів є стратегічною помилкою. Українська модель *sui generis* є оптимальною для цифрової економіки. Рекомендується доповнити ст. 33 визначенням «людського творчого внеску», встановити строк охорони 10–15 років та запровадити обов'язкове маркування AI-генерацій. Це дозволить Україні запропонувати міжнародний стандарт оновлення Бернської конвенції.

Література

1. Final Report of the National Commission on New Technological Uses of Copyrighted Works (CONTU). Washington, D.C., 1978., 354 p.

2. Samuelson P. CONTU Revisited: The Case Against Copyright Protection for Computer Programs in Machine-Readable Form // Duke Law Journal. 1984. Vol. 1984, № 4. P. 663–769.

3. Con Díaz G. The Text in the Machine: American Copyright Law and the Many Meanings of Software, 1974–1978 // Technology and Culture. 2016. Vol. 57, № 4.

4. Thaler v. Perlmutter, No. 23-5233 (D.C. Cir. Mar. 18, 2025).

5. U.S. Copyright Office. Copyright and Artificial Intelligence, Part 3: Generative AI Training. Washington, D.C., 2025.

6. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX.

7. Якубівський І. Є. Цивільно-правовий режим об'єктів, згенерованих штучним інтелектом // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2024. № 82. С. 355–361

УДК 34:004.8

Шевчук О.В. здобувач освіти
Коваль О. М., науковий керівник, к.ю.н., доц.
Київський національний університет
технологій та дизайну

ЛЮДИНОЦЕНТРИЧНИЙ ПІДХІД ДО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Сучасне суспільство перебуває у стані глибокої цифрової трансформації, у межах якої системи штучного інтелекту дедалі активніше впливають на економіку, державне управління, освіту, медицину, безпеку та інформаційну сферу. За таких умов особливого значення набуває людиноцентричний підхід,